ՄԱՍԵԱՑ ԱՂԱՒՆԻ

ԱՒԵՏԱԲԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԵԼԻՔ.

ԹԵՄԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՎԻՃԱԿԻՍ ՀԱՅՈՑ ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻ ԵՒ ՊԵՍԱՐԱԲԻՈՅ

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆՔ.

Օգոստոսի 20. — Հին Խրիմու Ս. Աստուածածնի եկեղեցւոյ Խաչատուր քահանայն Սամուէլեանց, իւր արթուն հովուութեանը համար եւ Ս. Խաչ վանից մաքրութեան, ներքին պայծառութեան ու բարեզարդութեան առանձին հոգատարութեան համար, արժանացաւ վարձատրիլ Սրբազան Առաջնորդէն կերպասեայ ծիրանեգոյն փիլոնիւ :

Սեպտեմբերի 5. — Մելիթոփոլ քաղաքը (Ակիթոշնա) որ բնիկ Հայոց ազգէ ժողովուրդ չգըտնուելով՝ մինչեւ ցայսօր ո՛չ Հայոց եկեղեցի կար եւ ոչ քահանայ. եւ երթեւեկ վաճառականաց Հոգեւոր պիտոյքը կհոգար Նողայսք քաղաքի Հայոց քահանայն. եւ որովհետեւ քանի մի տարուընէ իվեր Նախիջեւանցի եւ Խրիմեցի վաճառականներէն ոմանք բնակութիւն հաստատեցին այն տեղ իւրեանց գերդաստանաւը, հարկ եղաւ Հոգեւոր իշխանութեան սեպհական հովիւ կարգել նոցա զԱրժանապատիւ Առաքել քահանայն Սարգիս-Վարդապետեան, որ եկած էր Սինհոդոսի հրամանագրաւը Շիրակայ գաւառէն. եւ միանգամայն իրաւունք տրուեցաւ նոյն քահանային որ առժամանակեայ աղօթատուն մի բանայ, մինչեւ որ ժողովուրդք կարողանան նոր եկեղեցի կառուցանել իքաղաքին :

Սեպտեմբերի 8. — Սրբազան Առաջնորդն Վի-

ճակիս Գաբրիէլ Վ. Այվազեան՝ առաջադրութեամբն իւրով ընդ համարաւ 308, նախանդամ կարգեց յԱռաջնորդական Ատենիս զԳերապատիւ Խորէն Վարդապետն Գալֆայեան, ըստ զօրութեան 981 յօդ. Ա մասին ԺԱ հատորոյ Օրինաց:

Սեպտեմբերի 16.— Վիճակիս Սրբազան Առաջնորդն ուղեւորեցաւ ցամաքային ճանապարհաւ իՍ. Էջմիածին, յանձնելով պաշտամանց փոխանորդութիւնը Գերապատիւ Խորէն Վարդապետին խոհական կառավարութեանը՝ մինչեւ իւր վերադառնալը:

— Քիշնեւի հասարակութեան միակամ խնդիրքն ընդունելով Առաջնորդական Ատեանս, վերստին հաստատեց քաղաքին Ս. Աստուածածնի եկեղեցւոյ երէցփոխանութեան պաշտօնին մէջ զմեծարոյ Պ. Մարտիրոս Սարգսեանը:

ՑՈՒՑԱԿ

ՅԱՒԵԼԵԱԼ ԵՒ ՊԱԿԱՍԵԱԼ ԶԱՐԴՈՒՑ ԵՒ ԱՆՕԹՈՑ ԵԿԵՂԵՑԵԱՑ ՎԻՃԱԿԻՍ

ի**1862** ամի.

Համար առ ժամկի	ԱՆՈՒԱՆՔ եկեղեցեաց, եւ զարդուց եւ անօթոց.	Թիւ կտոց.	Յումմէ են ընծայեալք եւ կամ վասն Էր պակասեալք.
	Ա. ԻՆԱՀԱՆԳԻՍ ՏԱՒՐԻՈՅ. *յաւելեալ*		
1	Յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի որ իՍիմֆերոփոլ,		*Ընծայեաց*
	Պատկեր արծաթապատ գլխատման Ս. Յակոբայ առաքելոյն, ութ փունթ կշռով	1	Լուսեղէն Տոռոխեանց.
	Խաչ արծաթեայ ոսկեզօծ ճաճանչաւոր եւ կիտուածոյ պատկերօք, հարիւր եօթանասունեւհինգ զօլօթնիք	1	Կարապետ Ախչեանց.
	Զանգակ մի մեծ, յիսունեւերեք փութ՝ եւ երեք փունթ . .	1	Յարութիւն Արաբեանց.
	Զոյգ մի խաչվառ իվերայ կարմիր մահուտի ոսկեթել եւ պատկերազարդ	2	Միք. Սահակեան Թօփալեանց
	Գոգնոց մի կարմիր թաւշեայ ոսկեթել ասղանի ընդ մէջն .	1	Ստեփան Իւանով.
2	Յեկեղեցւոջ Ս. Նիկողայոսի, որ յԵւպատորիա,		
	Արծաթեայ աղաւնի մի ոսկեզօծ պատուանդանաւ, փունթ մի եւ քառասուն երկու զօլօթնիք	1	Յարութիւն Արաբեան, Օրպազարցի. եւ Յովակիմ Սէֆէրեան.
3	Յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի, որ իԽարասուպազար,		
	Զանգակ մի մեծ, քառասուն փութ ծանրութեամբ. . . .	1	Յարութիւն Արաբեան.
	Զոյգ մի աշտանակ փոքր մետաղեայ	2	Աստուածատուր Եաղուպեան.
	Թաշկինակ մի սպիտակ վասն ժամարարի	1	Տիկին Գայիանէ Օգսենտեան.
	Ծածկոց մի վասն թաղման պատկերի Քրիստոսի Տեառն մերոյ, սպիտակ ասղնեգործ.	1	Տիկին Մարիամ Ալաճալեան.
	Շապիկ մի մետաքսեայ փոքր, Թխագոյն	2	Սրբուհի տիկին Մանուկեան.
4	Յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի որ յՕպազար,		
	Զանգակ մի մեծ, վաթսուն փութ	1	Յարութիւն Արաբեան.
	Խորհրդատետր Սրբոյ Պատարագի	1	Յակոբ Մահտեսի-Մանուկեան.
	Պատկեր մի Ս. Յակոբայ Մծբնայ հայրապետի, ոսկեզօծ զարդարեալ	1	— Նոյնն.
5	Յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի որ ինողայսք,		
	Արծաթեայ սկիհ մի ոսկեջուր հանդերձ մաղզմայիւ, փունթ մի եւ երկոտասան զօլօթնիք	1	Յիշ. ժառանգաց հանգուցեալ Գէորգայ Պէրպէրեանց.

6	Յեկեղեցւոջ Ս. Հրեշտակապետաց որ ի Թէոդոսիա,		
	երկու աշտանակք արծաթապատք.	2	Ժողովրդականք Թէոդոսիոյ.
	Խաչակապ փոքր ծաղկեալ ոսկեթելիւ, իվերայ կարմիր կերպասի	1	Տիկին Եղիսաբէթ Խաչերեսեան.
	Մետաքսեայ շապիկ մի կարմիր	1	
	Ինմին կերպասէ ուրար մի սարկաւագի	1	Յիշատակ ծնողաց Սրբուհւոյ Բէշիշեանց.
	Սպիտակ Թաշկինակ մի ժամարարի	1	
	Շապիկ մի սպիտակ ժամարարի.	1	
	Մետաքսեայ կարմիր ծածկոց գրակալի	1	
	Քսան ասուեղէն շապիկք կարմրագեղք, որոց ուսանոցքն ի սեաւ Թաւշէ խաչանիշք	20	Ժողովրդականք Թէոդոսիոյ.
	Չորս ուրարք խաչանիշք իսեաւ Թաւշէ	4	
7	Յեկեղեցւոջ Ս. Գէորգայ ինմին քաղաքի,		
	Զոյգ մի ոսկի գօտի, վեց զօլօթնիք եւ կէս ծանրութեամբ .	1	Տիկին Հեղինէ Ներօնեան.
	Զոյգ մի գունագեղ ծաղկամանք, գաղղիաշէնք	1	Յիշատակ հոգւոյ Գէորգայ Գալֆայեան.
8	Յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի որ իՀին Խրիմ,		
	Ձեռաց մաշտոց մի յերկոսին երեսոն արծաթեայ խաչք.	1	Ժողովրդականք Հին Խրիմու.
	Բեհեզեայ ծածկոց մի սկւոյ սպիտակ ոսկեթել ծաղկօք . .	1	Խաչատուր քահ. Սամուէլեանց
	Փորուրար մի կերպասեայ ոսկեթել.	1	Մկրտիչ Նիկ. Պալապանեանց.
	Շապիկ մի կերպասեայ ոսկեթել.	1	Յովհաննէս Մատթէոսեանց.
	Զոյգ մի կերպասեայ բազպան	1	Գասպար Մանուկեանց.
	Հասարակ գորգ մի ռուսիական	1	Յովհաննէս Պէնքլեանց.
	Խորհրդատետր Ս. Պատարագի	1	Մայել Բաբիպուռունեանց.
	Բ. ԻՆԱՀԱՆԳԻՆ ՔԵՐՍՈՆԻ		
	յաւելեալ		
9	Յեկեղեցւոջ Ս. Պօղոսի եւ Պետրոսի, որ իԳրիգորուպօլիս,		
	Ասուեղէն ծաղկենկար վարագոյր մի	1	Գրիգոր Յարութիւնեան.
	Զոյգ մի արծաթեայ փոքրիկ աշտանակք, 12 ֆունթ եւ չորս լօթ ծանրութեամբ	2	Յովհաննէս Կարապետեան.
	Արծաթեայ խաչ մի ձեռաց, որյ գին 30 րուպ. արծ. . . .	1	Ուխտաւոր ոմն, Ռոմանցի.
10	Յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի, ինմին քաղաքի,		
	Կերպասեայ շուրջառ. , ...	1	Կարապետ Քէօսէեանց.
	Մեծադիր փրկչական պատկեր նկարեալ իվերայ կտաւոյ, եւ փայտեայ ոսկեզօծ շրջանակաւ	1	Ղազարոս Ներօնեանց.
11	Յեկեղեցւոջ Ս. Գրիգորի Լուսաւորչի որ յՕտեսսա,		
	Ինն կանգուն հասարակ կերպաս յորմէ շապիկ շինեցաւ. .	. . .	Յիշ. Սարգսի Կուլպէյեանց.
	Գ. ԻՆԱՀԱՆԳԻՆ ԲԵՍՍԱՐԱԲԻՈՅ.		
	յաւելեալ		
12	Յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի որ յԱգքիրման,		
	Բեհեզեայ շուրջառ մի սպիտակ՛ ոսկեթել, երիզ վերջաւորբք.	1	
	Փորուրար մի հանդերձ երկու բազպանաւ	3	
	Թագ մի իվերայ գլխոյ, եւ Թաթք իվերայ ձեռաց եւ ոտից արծաթեայ Ս. Մինասայ պատկերի, որոյ կշիռն է քսան եւ մի զօլօթնիք	3	Ընծայեցին ժողովրդականք Աքքերմանու.
	Թագ մի եւ Թաթք արծաթեայ իվերայ պատկերին Ս. Գրիգորի Լուսաւորչի, որոյ կշիռն է քսան զօլօթնիք . . .	3	
	Խաչ մի արծաթեայ փոքր կախեալ կամարաձեւ արծաթով եւ Թաթք իվերայ ոտից Ս. Յակոբայ պատկերի, որոյ կշիռն է ութ զօլօթնիք	3	
	Ձեռաց խաչ մի արծաթեայ ոսկեզօծ, որոյ կշիռն է քառասունեւութ զօլօթնիք	1	
	երկու փոքր շապիկ միաձեւ սպիտակագոյն ծաղկեայ ոսկեթել.	2	

*

13	Յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի իՀնչեստ,		
	Ջահ մի չորեքտասանաստեղն իՎարշաւեան արծաթոյ . . .	1	Ժողովրդականք Հնչեստի.
	Դ. ԻՆԱՀԱՆԳԻՆ ԵԿԱՏԱՐԻՆՈՍԼԱՒԻ.		
	յաւելուած		
14	Ցաւագ եկեղեցւոջ Ս. Լուսաւորչի, որ ԻՆախիջեւան,		
	Նապիկ մի Թաւշեայ	1	Խաչատուր Խալեզեանց.
	Նապիկ մի կտաւեայ	1	Արայեվ.
	Արծաթեայ ոսկեզօծ գօտի մի, 16 զօլոթնիք ծանրութեամբ .	1	Տիկին Անեմեան.
	Երկու գոգնոց	1	— Նոյնն.
15	Յեկեղեցւոջ Ս. Աստուածածնի ինախիջեւան,		
	Շուրջառ մի Թաւշեայ, սարօքն հանդերձ	1	Ստեփան Ջօրայեան.
	Շուրջառ մի կերպասեայ, սարօքն հանդերձ	1	Յովհաննէս Զայլախեան.
	Նապիկ մի կտաւեայ	1	Մկրտիչ Փոփովեան.
16	Յեկեղեցւոջ Ս. Համբարձման որ ԻՆախիջեւան,		
	Խաչ մի արծաթեայ, քսանեւհինգ զօլոթնիք ծանրութեամբ .	1	Տիկին Թէկլայ Սարգսի.
	Արծաթապատ երես Ս. Օքսենտի պատկերի հինգ հարիւր		
	երեսունեւինն զօլոթնիք ծանրութեամբ	1	Անդրէաս Թիրրովեան.
	Թաւշեայ շուրջառ մի, սարօքն հանդերձ	1	Դաւիթ Մարգարեանց.
17	Յեկեղեցւոջ Ս. Նիկողայոսի, որ ԻՆախիջեւան,		
	Մասնատուփ մի արծաթեայ ոսկեզօծ, կշիռն է 17 զօլոթնիք.	1	Մանուկ Զուպառեան.
	Շուրջառ մի կերպասեայ	1	Եպիփան Փոփովեան.
	Զոյգ մի աշտանակ սպիտակ մետաղեայ	2	Մարտիրոս Մեսնիքեանց.
18	Յեկեղեցւոջ Ս. Թէոդորոսի, ինմին քաղաքի,		
	Արծաթեայ կանթեղ մի, կշիռն է երեսուն եւ մի զօլոթնիք.	1	Յովհաննէս Զուպառեանց.
	Կանթեղ մի արծաթեայ, կշիռն է 45 զօլոթնիք	1	Ղազարոս Պետելեանց.
	Թաւշեայ շապիկ մի կարմրագոյն	1	Տիկին Գայիանէ Խշոեանց.
	Պատկեր մի Թաղման Քրիստոսի զարդարեալ ասղնագործ		
	ոսկեթելիւ եւս եւ գերեզմանատփով	1	Ռափայէլ Մազլըմեան.
	Արծաթապատ պատկեր Ս. Մինասայ, կշիռն է 1153 զօլոթնիք.	1	Թադէոս Քէօլէշահինեանց.
19	Յեկեղեցւոջ Ս. Գէորգայ, ինմին քաղաքի,		
	Արծաթեայ կանթեղ մի, կշիռն է քսանեւեօթն զօլոթնիք. .	1	Մերկեան Օտապաշեանց.
	Մետաղեայ ջահ մի վեցաստեղն	1	Յակոբ Երեցփոխեան.
	Նապիկ մի փոքր կերպասեայ	1	Մելքոնեան.
20	ԻՉալթր գեղջ Ս. Համբարձման եկեղեցւոջ,		
	Կերպասեայ շուրջառ մի ծաղկենկար դեղնագոյն, սարօքն		
	հանդերձ.	1	Գաբրիէլ Պապեան.
	Կանթեղ մի սպիտակ մետաղեայ.	1	Պաղտասար Վարդկինեան.
21	ԻԹօփտի գեղջ Ս. Սարգիս եկեղեցւոջ,		
	Զոյգ մի արծաթեայ ոսկեզօծ գօտի, որոյ կշիռն 24 զօլոթնիք.	1	Ասլան Սարգսեան.
	Նապիկ մի ծաղկենկար	1	Կատարինէ Քերովբեան.
	Նապիկ մի կտաւեայ	1	Պապուշէ Լուսեղէնեան.
	Փոքր կանթեղ մի սպիտակ մետաղեայ.	1	Սահակ Տէմիրճեան.
22	ԻՓոքր Սալա գեղջ Ս. Գէորգ եկեղեցւոջ,		
	Արծաթեայ կանթեղ մի, կշիռն է 38 զօլոթնիք	1	Մարտիրոս Զափռաստեան.
	Արծաթեայ կանթեղ մի, կշիռն է 35 զօլոթնիք	1	Աբրահամ Էրկանեանց.
	Պղնձեայ կաթսայ մի վասն մատաղի, կշիռն է փուտ մի. .	1	Լուսեղէն Թոփալեանց.
	Զոյգ մի սպիտակ մետաղեայ աշտանակ հինգ մոմակալիւ .	1	Ստեփան Քոմեվնիքեանց.

23	Ինխվիթայ գեղջ Ս. Յովհաննէս եկեղեցւոյ,		
	Կանթեղ մի արծաթեայ, կշիռն է յիսուն զոլօթնիք. . . .	1	Մանուէլ Փոփով.
	Ծածկոց ծաղկեայ	1	Տիկին Նարալեան.
	Մանաստուփ մի, կշիռն է տասներերեք զոլօթնիք	1	Պետրոս Խաչերեսեան.
	Շղարշ մի Աւետարանի	1	Դուստրն Տէր-Աստուածատրեան
	Սպիտակ շղարշ մի	1	Սրբուհի տիկին.
	Պակասեալ,		
	Շապիկ մի	1	Վասն հնութեան անգործածելի
	Գորգ մի քրձեղէն	1	Վասն հնութեան անգործածելի
	ԽՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՆ ՄՈՍԿՈՒԱ		
	յաւելեալ,		
24	Յեկեղեցւոջ կառուցելոյ յանուն Ս. Խաչի,		
	Սկիհ մի արծաթեայ ոսկեզօծեալ հանդերձ մաղզմայիւ, երկերիւր եւ երկոտասան մսխալ	1	Դստերքն Առաքելեանց·
	Քօղ իծիրանեգոյն սնդսոյ (կրէպ) շուրջ կարեալ ոսկեթել ժապաւինօք, պատկերօք հրեշտակաց եւ ոսկեթել վերջաւորօք	1	— Նոյնքն.
	Սաղաւարտ մութ կարմիր Թաւշեայ, որոյ շուրջն զարդարեալ է տէրունական պատկերօք եւ իգագաթան խաչ ականակապ . . . . , ...	1	Շմաւոն Կանդինցեանց.
	ԽՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔՆ Ս. ՓԵԹՐՊՈՒՐԿ		
	յաւելեալ,		
25	Յեկեղեցւոջ Ս. Կատարինեայ,		
	Իմնացեալ կապերտից շապկի շինեցան փորուրար մի, չորս զոյգք բազպան, գօգնոց մի եւ ուրար	8	
	Իմնացեալ կապերտից շապկի եղեւ փորուրար մի, երկու զոյգ բազպանաց, ուրար մի	4	
	Արծաթաթել դիպակեայ փորուրար մի, երեք զոյգք բազպանաց եւ գօգնոց մի	5	
	Զոյգ մի աշտանակ արծաթեայ.	2	Յովհաննէս Շարխոննեանց.
	Երկու շղարշք Աւետարանի մետաքսեայ, մինն կարմիր միւսն սպիտակ	2	Ստեփանոս Եզեանց.
	Շղարշ Աւետարանի կարմիր մետաքսեայ.	1	Ստեփանոս Գրիգորեանց.
	Շղարշք երկու վասն Աւետարանի մետաքսեայ, մինն կապոյտ եւ միւսն երկնագոյն	2	Բուզըեանց.
	Երկու շղարշեայք քշոցի.	2	Հայրապետ Սուքիասեանց.
	Մի բամբակեայ ձեռագործ գօգնոց սեղանի	1	Կատարինէ Մատթէոսեանց.
	Պակասեալ,		
	Ցարծաթաթել կարմրագոյն մետաքսեայ ծաղկազարդ զգեստէ ընծայելոյ իՏեարց Լազարեանց, շապիկն սարկաւագի գոլով հնացեալ՝ աւերեցաւ եւ այնու կարկատեցաւ շուրջառն:		
	ԻՄատթէոսէ Լալայեանց ընծայեալ արծաթաթել կապտագոյն մետաքսեայ զգեստն հնացեալ գոլով, շապիկն սարկաւագի, աւերեցաւ եւ այնու կարկատեցաւ շուրջառն:		